

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Васьковець Л.А., Бондаренко Т.С., Мірошніченко Ю.І.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Сучасне індустріальне суспільство сформувало систему цінностей, в якій природному середовищу (ПС) не належить головна роль. У той же час його стан лімітує рівень матеріальних благ та визначає якість життя населення.

Розглянуто екологічний стан України, Харківського регіону та м. Харкова і їх зв'язок із захворюваністю населення. Проаналізовані дані кореспондуються з висновками Герасимчука З.В., який оцінював екологічну ситуацію в Україні як критичну. Разом з цим, за висновками фахівців в Україні немає областей, які мають «благополучну», або «небезпечну» оцінку стану здоров'я населення. Отже, екологічні умови відіграють значну роль у формуванні якості життя людини. Проте, зв'язок між станом ПС і якістю життя населення в Україні досить неоднозначні. Це можливо пов'язано із складністю самого поняття «якість життя» та обмеженістю досліджень у цьому напрямку [1].

Поняття «якості життя» (ЯЖ) з моменту перших розробок Дж. Форрестера, під яким розумілося послаблення різних стресів, у т.ч. за рахунок зменшення забруднення довкілля, багато разів трансформувалося. У сучасному Енциклопедичному соціологічному словнику ЯЖ визначається як категорія, що відбиває якість задоволення різних потреб людини, у т.ч. й здорового навколишнього середовища. У той же час, ЯЖ може розглядатися як єдність суб'єктивної та об'єктивної оцінок умов життєдіяльності (Гукалова І.В., 2008).

Для оцінення суб'єктивної складової ЯЖ застосовують соціально-економічні, соціально-біологічні та економіко-географічні показники. Програмою ООН для виміру ЯЖ передбачені такі інтегральні показники як здоров'я та тривалість життя населення. Зведена оцінка зазначених показників свідчить, що найтісніший кореляційний зв'язок існує між станом здоров'я й оцінкою екологічної ситуації. Найменше корелює із станом здоров'я зведений індекс реакції населення на несприятливі умови довкілля. Дослідження зв'язку між частотою виникнення екологічно обумовлених хвороб і рейтингу регіонів за еколого-географічними чинниками показали аналогічну ситуацію. Отже, населення часто не усвідомлює екологічну небезпеку. Тому мають бути змінені суспільні орієнтири щодо ролі екологічної складової ЯЖ. При визначенні рівня ЯЖ за цією складовою перевага має надаватися результатам визначення показників складу і властивостей НС перед соціально-демографічними оцінками. Серед індикаторів ЯЖ доцільно використовувати індекси суспільного здоров'я та показники смертності за екологічно обумовленими класами хвороб.

Література:

1. Васьковець Л.А. Роль стану навколишнього середовища у безпеці життє-діяльності людини / Л.А. Васьковець // Матеріали науково-методичної конф. "Безпека життєдіяльності". - Харків, 2004.